nekeraminių radinių buvo žalvarinių daiktų fragmentų – plokštelių, taip pat švino lydmetalio apvalaus pjūvio kulka ir Jono Kazimiero šilingas (1661 m.). Kulka ir moneta leidžia gana patikimai sluoksnį datuoti XVII a. Taip pat sluoksnyje rasta naminių gyvulių kaulų. Tarp keraminių radinių daugiausia buvo puodų šukių, taip pat pasitaikė keli plokštinių ir puodyninių koklių fragmentai. Aptikta žiestų ir apžiestų indų šukių, kai kurios ornamentuotos linijomis, bangelėmis ar įvairiais įspaudais (duobutės, įkartos).

Šio sluoksnio ir įžemio riboje fiksuotas lauko akmenų *grindinys*. Jis buvo sudėtas iš nedidelių neskaldytų akmenų, tarp kurių dominavo 5–7 cm, tačiau pasitaikė ir 10–15 cm skersmens akmenų. Grindinys tyrimų metu aiškiau išsiskyrė tik pačiame PV perkasos gale, ties riba su ankstesniu šurfu (2 pav.). Tarp grindinio akmenų taip pat rasta archeologinių radinių – keramikos šukių, koklių fragmentų ir naminių gyvulių kaulų. Pagal radinius, rastus tarp grindinio akmenų ir virš jo, datuojamas XVI–XVII a.

Taigi, archeologinių tyrimų metu aptiktas archeologinis kultūrinis sluoksnis su gerai išlikusiu ir nepersimaišiusiu horizontu, kuriame aptinkama XV–XVII a. radinių. Iš viso kasinėjimų metu rasti 47 individualūs, 691 keramikos, 33 tinko ir 4 šlako fragmentai. Kultūrinis sluoksnis, tikėtina, tęsiasi gerokai toliau į visas puses, išskyrus gatvės pusę (į P, PV).

Vilnius street 18

In 2020 archaeological excavations were carried out in Kernavė town, Vilnius str. 18 (fig. 1). Excavations were necessary because water supply and sewage system for private house was planned to be installed and the area is part of cultural heritage territory.

In total 10 m^2 was investigated, where 8,7 m^2 was excavated in previously undisturbed area (a part intersected with earlier investigations). Cultural layer with 15th–17th century finds was investigated. Upper part of the layer was 20 to 45 cm thick and was intermixed with modern finds (19th–20th centuries). Lower part of the layer was more homogeneous and was dominated by 17th century finds with a few earlier pottery fragments attributed to 15th–16th centuries.

In the lowest part of the cultural layer, at the boundary between cultural and virgin soil a paving of uncut stones was excavated (fig. 2). The paving stones was mostly from 5 to 7 cm in diameter, a few stones were 10 to 15 cm in diameter. The concentration of stones was most obvious in SW end of excavated area.

KLAIPĖDA

Virgilijus Bračiulis

Turgaus aikštė 14

2020 m. rugsėjį–gruodį, 2021 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais saugomoje Klaipėdos senamiesčio (UK 16075) teritorijoje, Turgaus aikštėje 14 buvo vykdomi detalieji archeologiniai tyrimai, tirti 5 plotai (1–5). 13 m ilgio ir 1 m pločio (13 m^2 plotas) plotas 1 tirtas iki projektinio 1,1–1,3 m gylio (iki H_{abs} 3,20 m) naujos šiluminės trasos vietoje. Plotai 2–4 tirti projektuojamo naujo užstatymo vietoje: 12x6 m dydžio (apie 72 m^2 plotas) plotas 2 tirtas iki 1,4–1,5 m gylio (1 pav.); 12,7x 11,3 m dydžio (apie 143,5 m^2 plotas) plotas 3 tirtas iki 1–1,4 m gylio; 17x10,5 m dydžio su 2,3x0,8 m dydžio išpjova (apie 180 m^2 plotas) plotas 4 – iki 0,8–1,3 m gylio (2 pav.). Projektuojamo naujo užstatymo vietoje pasiektas vienodas gylis, iki H_{abs} 3,20 m.

1 pav. Plote 2 atidengtos XIX a. II pusės – XX a. I pusės statinių liekanos 0,5–1,5 m gylyje iš viršaus (Š). J. Šarano nuotr.

Fig. 1. The remains of second half of the 19th – first half of the 20th-century structures exposed at a depth of 0.5–1.5 m in area 2, as seen from above (from the N).

2 pav. Plote 4 atidengtos XIX a. – XX a. I pusės statinių liekanos 0,8–1 m gylyje iš viršaus. J. Šarano nuotr.

Fig. 2. The remains of 19th – first half of the 20th-century structures exposed at a depth of 0.8–1 m in area 4, as seen from above.

7x1,9–2,8 m dydžio (apie 16,5 m^2 plotas) plotas 5 tirtas naujų inžinerinių komunikacijų vietoje iki 1,5–1,6 m gylio. Detaliaisiais tyrimais iki 0,8–1,5 m gylio naujo užstatymo ir naujų komunikacijų vietoje ištirta apie 408,5 m^2, iki įžemio – apie 16,5 m^2. Bendrai tyrinėtas apie 420,5 m^2 plotas.

Tyrimai vykdyti istoriniame Odų gatvelės (Frydricho) priemiestyje. 1571 m. Prūsijos hercogas Albrechtas Frydrichas šią teritoriją padovanojo Klaipėdos miestui. Priemiesčiui suteikus privilegiją, jis pavadintas Frydricho miestu, kuris 1722 m. buvo prijungtas prie senamiesčio. 2013 m. sklype žvalgomuosius tyrimus atliko E. Ubis (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 322). Vykdant tyrimus aptikta XIX–XX a. pastatų liekanų (pamatai, sienos, grindys) ir supiltinių sluoksnių. Šurfe 2 po XX a. I pusėje perkastu sluoksniu 1,46–1,6 m gylyje rastas 52–56 cm storio juosvos žemės sluoksnis, kuriame aptikta XVII a. būdingų radinių. Giliau atidengtas melsvo molio (šlyno) sluoksnis – įžemis.

2020–2021 m. atlikus detalius tyrimus nustatyta, kad šioje tyrimų vietoje iki H_{abs} 3,20 m (tyrimų metu pasiekto gylio plotuose 1–4)

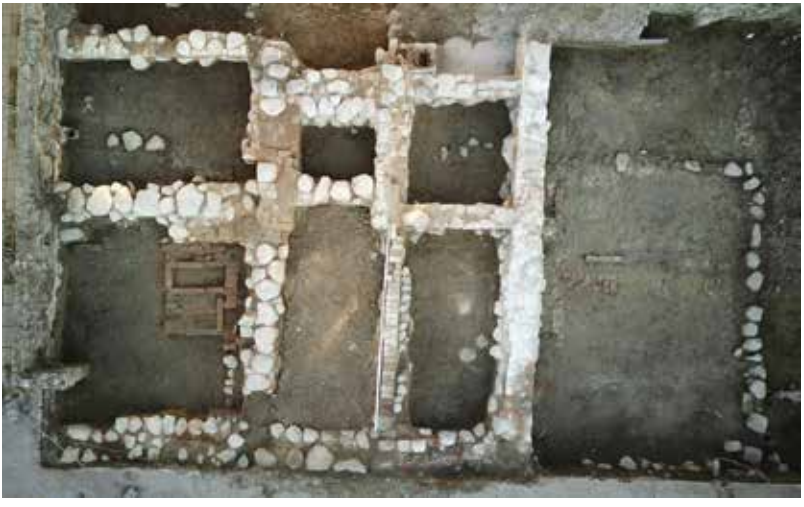

archeologinis sluoksnis neaptiktas. Fiksuotas XIX–XXI a. kultūrinis sluoksnis. XIX a. kultūrinis sluoksnis atidengtas fragmentiškai, jo paviršius aptiktas H_{abs} 3,30–3,50 m. Tyrimų metu fiksuoti stori (0,8–1,5 m storio), vietomis permaišyti supiltinio ir niveliacinio grunto sluoksniai, kurių sudėtis labai įvairi, su negausiais XVII–XX a. radiniais. Žemės paviršiaus aukštinimo darbai, spėjama, vyko XIX a. II pusėje – XX a., tikėtina, keliais etapais. Plotų 2–4 paviršiuje aptikta struktūrų: XIX a. II pusės ir XX a. I pusės pastatų liekanų, pamatai ar jų fragmentai įkasti į supiltinį gruntą, išlikusios grindų liekanos įrengtos taip pat ant supiltinio grunto (1 pav.). 0,6–1 m gylyje plotuose 3 ir 4 atidengtos viršutinės struktūrų dalys (pamatų fragmentai ir, spėjama, krosnies pagrindas), įkastos į judintą gruntą ir XIX a. kultūrinį sluoksnį (2 pav.). Tiriant plotą 5, po supiltinio ir permaišyto grunto sluoksniais su negausiais XVI–XIX a. radiniais apie 1,25 m gylyje (H_{abs} 2,95 m) aptiktas 3–12 cm storio tankus humusingo smėlio sluoksnelis be radinių, apie 1,4–1,5 m gylyje (H_{abs} 2,70–2,80 m) buvo įžemis – melsvai pilkšvo atspalvio priemolis.

Tyrimų metu supiltiniuose, permaišytuose ir niveliaciniuose sluoksniuose rasti 343 radiniai: keramikos (3 pav.), stiklo, metalo dirbinių ar jų fragmentų (3, 4 pav.), datuojamų XVI–XX a., keletas XVII–XX a. monetų. XIX a. kultūriniame sluoksnyje – to laikotarpio keramikos, metalo, stiklo dirbinių fragmentų ir kelios monetos. Tarp radinių išsiskiria auksinis žiedas iš keturių persipynusių grandžių (4 pav.) bei vario lydinio pakabukas su pavaizduotu klūpančiu žmogumi, virš jo, spėjama, – šventasis Gralis (4 pav.).

3 pav. XVIII a. molinės lėkštės su balta glazūra fragmentas ir XVII a. pabaigos – XVIII a. pradžios metalinė ornamentuota sagtelė. R. Bračiulienės nuotr.

Fig. 3. A fragment of an 18th-century clay plate with white glaze and a late 17th – early 18th-century decorated metal buckle.

4 pav. Žiedas iš 4 auksinių grandžių ir bronzinis juvelyrinis dirbinys. R. Bračiulienės nuotr.

Fig. 4. A ring made of 4 gold loops and a bronze jewellery component.

Turgaus Sq. 14

In 2020–2021, an excavation (2 areas (1 and 5) to a planned depth and 3 areas (2–4) to a depth of 0.8–1.5 m, a total of roughly 420.5 m^2) was conducted in Turgaus Sq. 14 in Klaipėda (Figs. 1, 2). The investigation revealed a 19th–21st-century cultural layer and thick layers of fill and levelling soil. The remains of 19th–20th-century masonry structures as well as 343 finds dating to the 16th–20th centuries were discovered (Figs. 3, 4)